

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci

žalobkyně: **B. L.**
bytem

proti
žalované: **České správě sociálního zabezpečení**
se sídlem Křížova 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 25.9.2019, č.j. X

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 25.9.2019, č.j. X, **se zrušuje** a věc se vrací žalovaného k dalšímu řízení.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Včas podanou žalobou se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí ČSSZ označeného v záhlaví tohoto rozsudku. Dle jejího názoru zdravotní stav dosud nebyl řádně zjištěn a žalobkyně trvala na tom, že její zdravotní stav nemůže odpovídat pouze invaliditě I. stupně, jak bylo rozhodnuto lékařem OSSZ Uherské Hradiště a lékařem ČSSZ v rámci námitkového řízení.

2. V písemném vyjádření k žalobě žalovaná uvedla, že právní úprava posouzení zdravotního stavu a tedy i invalidity je upravena ve vyhl.č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posouzení pracovních schopností pro účely invalidity (vyhláška o posouzení invalidity), ve znění pozdějších předpisů. V příloze vyhlášky jsou stanoveny procentní míry poklesu pracovní schopnosti pojištěnce podle druhů zdravotních postižení. Podle ust. § 2 odst. 1 uvedené vyhlášky, je pro stanovení míry poklesu pracovní schopnosti nutné určit zdravotní postižení, které je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce, a jejich vliv na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.
3. Ze správního spisu, vedeného žalovanou, je zřejmé, že byl žalobkyni od 13.9.2007 přiznán částečný invalidní důchod, jenž byl od ledna 2010 přetransformován na invalidní důchod pro invaliditu II. stupně. Dne 23.3.2011 požádala žalobkyně na OSSZ Uh. Hradiště o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu, tj. přiznání invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně. Podkladovým posudkem OSSZ Uh. Hradiště ze dne 11.5.2011 byla žalobkyně uznána nadále invalidní, avšak pouze pro invaliditu I. stupně. ČSSZ proto rozhodnutím ze dne 3.6.2011 změnila žalobkyni od 20.7.2011 invalidní důchod pro invaliditu II. stupně na invalidní důchod pro invaliditu I. stupně s tím, že se jeho výše nemění. Proti tomuto rozhodnutí o změně invalidního důchodu z důvodu snížení stupně invalidity žalobkyně námitky nepodala.
4. Dne 10.4.2019 uplatnila žalobkyně na OSSZ Uh. Hradiště novou žádost o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu (pobírá IP, žádá změnu). Podkladovým posudkem OSSZ Uh. Hradiště ze dne 30.5.2019 byla žalobkyně uznána invalidní dle § 39 odst. 1 zdp. a to nadále pro invaliditu I. stupně dle ust. § 39 odst. 2 písm. a) zdp., neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost o 35%. S ohledem na tento závazný posudkový závěr žalovaná žádost žalobkyně o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu zamítla rozhodnutím č.j. X ze dne 16.8.2019.
5. Uvedený posudkový závěr o nadále trvající invaliditě I. stupně a neuznání vyššího stupně invalidity byl následně potvrzen v řízení o námitkách posudkem vyhotoveným ČSSZ, pracoviště Brno dne 19.9.2019. Žalovaná proto s ohledem na výrok tohoto druhého závazného posudku vydala dne 25.9.2019 rozhodnutí, jímž uplatněné námitky zamítla a potvrdila prvostupňové rozhodnutí ze dne 16.8.2019 o zamítnutí žádosti o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu. Během obou posudkových řízení nebylo prokázáno takové zhoršení zdravotního stavu, které by odůvodňovalo přiznání vyššího stupně invalidity.
6. Jestliže nebyla žalobkyně uznána podkladovým posudkem OSSZ k nově podané žádosti o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu a ani dalším posudkem ČSSZ, vyhotoveným k uplatněným námitkám, invalidní ve II. stupni invalidity (shodně pouze 35%), když je pojištěnec z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu invalidní pro invaliditu II. stupně při poklesu pracovní schopnosti nejméně o 50%, a ani invalidní ve III. stupni, zde pokles činí nejméně 70%, vydala žalovaná zcela oprávněně rozhodnutí o námitkách, jímž potvrdila zamítnutí žádosti.

7. Rozhodnutí o námitkách bylo vydáno v souladu s posudkovým závěrem ČSSZ, zdravotní stav žalobkyně byl náležitě, dostatečně a objektivně posouzen.
8. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti jsou psychické problémy – zdravotní postižení uvedené v kap. V (duševní poruchy a poruchy chování), pol. 5c (poruchy neurotické, vyvolané stresem a psychosomatické poruchy, smíšené úzkostně-depresivní poruchy, obsedantně kompulzivní porucha, reakce na závažný stres a poruchy přizpůsobení, posttraumatická stresová porucha, disociativní porucha, porucha somatoformní, neurastenie; středně těžké funkční postižení, značně snížená úroveň sociálního fungování, výkon některých denních aktivit značně omezen), přílohy k vyhlášce, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 25-35%. S ohledem na trvalou medikaci a odbornou péči byla míra poklesu pracovní schopnosti z daného procentního rozmezí stanovena až na jeho samé horní hranici, tj. ve výši 35%.
9. V rámci nového přezkumu zdravotního stavu pro účely námitkového řízení dospěla posudková lékařka po prostudování veškeré dostupné podkladové dokumentace a vlastním zjištěním k závěru, že jde u žalobkyně nepochybně o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který má částečný vliv na pokles její pracovní schopnosti, nikoliv ovšem natolik posudkově významný, aby odůvodňoval vyšší než I. stupeň invalidity, byť je subjektivně žalobkyně jiného názoru. Doložená zdravotní dokumentace neprokazuje významnou progresi funkčního postižení pro posudkové hodnocení, její stav je při medikaci stabilizovaný bez nutnosti akutní hospitalizace, zbylý pracovní potenciál lze využít v psychicky a fyzicky zcela nenáročné profesi s respektováním daných omezení v rámci chráněné dílny, žalobkyně je schopna zaučení se v nenáročném oboru. Jde o středně těžké postižení s omezením sociálního fungování a některých denních aktivit.
10. Protože nejsou splněny podmínky pro vznik invalidity II. stupně podle ust. § 39 odst. 2 písm. b) zdp., ani pro vznik invalidity III. stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zdp., tudíž ani podmínky pro změnu výše invalidního důchodu dle ust. § 41 odst. 3 zdp., shledala žalovaná námitky jako nedůvodné.
11. Je-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se podle ust. § 2 odst. 3 citované vyhlášky nesčítají; v tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.
12. V daném případě bylo posudkově vyhodnoceno jako nejzávažnější duševní onemocnění, pro které se žalobkyně dlouhodobě léčí. Důvodem uznání invalidity nejsou subjektivní pocity a úvahy žalobkyně, vlastní vyhodnocení zdravotních potíží a svého zdravotního stavu, nýbrž jediné posudková rozvaha vycházející výhradně z objektivně zjištěného zdravotního stavu posudkovými lékaři dle platné vyhlášky o invaliditě. Jedině posudkový

lékař OSSZ a ČSSZ je ze zákona oprávněn posoudit zdravotní stav žadatele o důchod, vyhodnotit dle platné vyhlášky o invaliditě odborné lékařské zprávy a nálezy pro posudkové řízení o invaliditě, přiřadit zjištěné zdravotní postižení jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti pod správnou položku stanovenou vyhláškou o posuzování invalidity a určit, zda se již jedná o invaliditu vyššího stupně či nikoliv, a to výhradně dle právních předpisů. Takto bylo v daném případě postupováno.

13. Jestliže tedy není žalobkyně uznána invalidní pro invaliditu III. stupně, jak namítala, což bylo posudkově zdůvodněno, byla ČSSZ nucena během řízení o námitkách potvrdit rozhodnutí o zamítnutí žádosti o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu žalobkyně s ohledem na podkladové posudky. ČSSZ neshledalo proběhlé řízení za nesprávné a nebyla zjištěna ani žádná pochybení při vyhotovení podkladového posudku.
14. Rovněž i samotné rozhodnutí soudu závisí na odborném lékařském posouzení. Správní soudy nemohou učinit úsudek o této otázce samy. Podle ust. § 4 odst. 2 zopsz. posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění MPSV, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkoví lékaři mají vedle odborných lékařských znalostí zároveň i znalosti z oboru posudkového lékařství.
15. Protože žalobkyně v žalobě nesouhlasí s medicínským posouzením svého závažného a zhoršujícího se zdravotního stavu, zpochybňuje správnost stanovení míry procentuálního poklesu a objektivnost posudku, žalovaná navrhovala ve smyslu uvedeného ust. § 4 odst. 2 zopsz. vyhotovení nového posudku u příslušné PK MPSV ČR, která objektivně a komplexně posoudí zdravotní stav žalobkyně a rozhodne o jejím zdravotním stavu, pracovní schopnosti a invaliditě dle nové právní úpravy.
16. Pokud jde o napadené rozhodnutí žalobou, toto bylo vydáno ČSSZ dne 25.9.2019 pod č.j. X a bylo v námitkovém řízení o námitkách žalobkyně rozhodnuto tak, že tyto se zamítají a rozhodnutí ČSSZ č.j. X ze dne 16.8.2019 se potvrzuje.
17. Z odůvodnění rozhodnutí vyplynulo mimo jiné, že ČSSZ rozhodnutím č.j. X ze dne 16.8.2019 zamítla účastníci řízení žádost o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu podle ust. § 41 odst. 3 zák.č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů a pro nesplnění podmínek § 39 odst. 2 písm. b) a c) citovaného zákona. Podkladem tohoto rozhodnutí byl posudek o invaliditě OSSZ Uh. Hradiště ze dne 30.5.2019, podle kterého je účastnice řízení dle ust. § 39 odst. 2 písm. a) zák.č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů nadále invalidní pro invaliditu I. stupně. Proto jí náleží invalidní důchod pro invaliditu I. stupně.
18. V rámci řízení o námitkách, které žalobkyně podala proti rozhodnutí ČSSZ z 16.8.2019, byl vypracován nový posudek o invaliditě, a to ČSSZ dne 19.9.2019. Z tohoto posudku vyplynulo, že nejzávažnějším zdravotním postižením žalobkyně a rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kap. V, pol. 5c, a to

středně těžké funkční postižení, kde možný pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti je stanoven v rozmezí 25 – 35%. Bylo uvedeno, že s ohledem na trvalou medikaci a odbornou péči o účastníci řízení, byla míra poklesu pracovní schopnosti z daného procentního rozmezí stanovena až na jeho samé horní hranici, tj. ve výši 35%. Takto stanovená základní procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu ust. § 3 citované vyhlášky již dále nemění, neboť k tomu nebyl shledán žádný medicínský ani jiný důvod.

19. V rámci soudního řízení byl znovu posuzován zdravotní stav a schopnost soustavné výdělečné činnosti žalobkyně, a to Posudkovou komisí MPSV ČR, na pracovišti v Brně. Posudková komise posudek vypracovala dne 28.7.2020, když jednala ve správném složení, jež ji předepisuje zákon. Předsedou posudkové komise byl posudkový lékař, další lékařkou v komisi byla lékařka pracující v oboru psychiatrie.
20. Posudková komise v posudku uvedla po prostudování všech lékařských zpráv, které měla k dispozici, že posuzovaná osoba (žalobkyně) trpí zdravotními obtížemi vyplývajících z onemocnění (postižení) uvedených v diagnostickém souhrnu. Pracovala jako prodavačka. V popředí obtíží je smíšená dissociativní porucha, zjevné histrionské rysy osobnosti, emoční labilita, v psychiatrické péči od 11/2007, stav po hospitalizaci v PN v 2010, dále hospitalizaci neakceptuje. Dále je popisovaná smíšená axiozně-depresivní porucha a bolestivá somatoformní porucha dle dokumentace. Dle psychiatrie (11/2019) je lucidní, orientovaná všemi směry správně, v projevu lehce teatrální, ve verbálním projevu vulgarismy a expresivní výrazy, spolupracující, odstup udržuje, PM tempo v normě, kontakt přiléhavý, myšlení koherentní, ladění bez nedoklonitelné deprese, trvá výrazná emoční labilita, zvýšená iritabilita, tenze, rozlady, výrazná somatizace – zvýšený dávivý reflex, bolesti hlavy, zad, levé horní končetiny, levé dolní končetiny, křeče končetin. Trvá únava, pocity insuficience, anam. vs i dissociativní stavy, apsychoická, bez sui. akt., kognitivní fce orientačně v normě, osobnost s histrionskými rysy, disharmonickým vývojem, misuzus alkoholu v anamnéze. Somatická onemocnění sama o sobě neodůvodňují přiznání invalidity.
21. Posuzovaná osoba je orientovaná místem, časem, osobou, situací, je přiměřené komunikace. Není popisovaná zjevněji narušovaná orientace sluchem. Zrak je omezen počínající senilní kataraktou, vlevo VPMD incip. Kardiopulmonálně je kompenzovaná, nejsou uváděny zjevnější zažívací obtíže ani inkontinence. Na páteři je popisován vertebrogenní algický syndrom C a Th páteře. Na horních končetinách není popisovaná paretická symptomatologie ani zjevnější kloubní postižení. Na dolních končetinách rovněž není přítomné topické paretické postižení ani významnější omezení kloubní pohyblivosti. Je schopna samostatné chůze, při chůzi nepoužívá kompenzační pomůcky. Dle psychologické zprávy ze dne 1.11.2019 jsou psychosomatické obtíže prakticky denně. Celkově je ale stav dlouhodobě neměnný.
22. Posudková komise na podkladě vlastního zjištění při jednání, na podkladě psychiatrických a psychologických zpráv, zejména ale na podkladě psychologické zprávy ze dne 6.12.2018, dospěla k závěru, že u posuzované jde o závažné duševní onemocnění. Zejména jde o poruchu osobnosti – středně těžké postižení.

23. Na popsané úrovni za předpokladu uznání invalidity II. stupně lze zdravotní stav považovat za stabilizovaný. Za stejných podmínek je posuzovaná na svůj stav adaptována (§ 39 zák.č. 155/1995 Sb. v platném znění).
24. Posuzovaná není schopna vykonávat práce duševně či fyzicky náročnější. S uvedenými omezeními je schopna vykonávat jednodušší práce na částečný pracovní úvazek a za stejných podmínek je schopna i případné rekvalifikace na nové povolání.
25. Posudková komise pak v závěru uvedla, že u posuzované osoby jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav dle § 26 zák.č. 155/1995 Sb.
26. Od 11.5.2011 do 5.12.2018 byla posuzovaná invalidní podle § 39 odst. 1 zák.č. 155/1995 Sb., ve znění zák.č. 306/2008 Sb. Šlo o invaliditu I. stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zák.č. 155/1995 Sb., ve znění zák.č. 306/2008 Sb., nešlo o invaliditu II. stupně nebo III. stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) nebo c) zák.č. 155/1995 Sb., ve znění zák.č. 306/2008 Sb.
27. Šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35%, nedosahoval však více než 49%.
28. Jednalo se o roky trvající invaliditu I. stupně. Rozhodujícím postižením bylo duševní onemocnění. Dle přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. bylo rozhodujícím onemocněním nejvíce snižující pracovní schopnost onemocnění uvedené v kap. V (duševní poruchy a poruchy chování) položce 5c (úzkostně depresivní porucha).
29. Od 6.12.2018 dle přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. je rozhodujícím onemocněním nejvíce snižující pracovní schopnost onemocnění uvedené v kapitole V. (duševní poruchy a poruchy chování) položce 7b. Jedná se o středně těžké funkční postižení s poklesem pracovní schopnosti o 45%.
30. Posudková komise stanovuje horní hranici procentního rozmezí příslušné položky z důvodu tíže samotného rozhodného postižení. V této souvislosti bere v úvahu i vzdělání posuzované a výkon stávajícího a předchozích povolání.
31. Vzhledem k ostatním onemocněním PK spatřuje důvod k navýšení míry poklesu pracovní schopnosti dle § 3 citované vyhlášky o 10%.
32. **Míra poklesu pracovní schopnosti činí celkem 55%. Dle § 39 zák.č. 155/1995 Sb. v platném znění se jedná o invaliditu druhého stupně.**
33. Po vypracování posudku krajský soud ve věci nařídil jednání na den 9.9.2020.
34. U tohoto jednání žalobkyně, ani zástupce žalované neměli žádné výhrady k posudku PK MPSV ČR ani k jeho závěru.

Posouzení věci krajským soudem

35. Žaloba je důvodná.

36. Krajský soud v Brně po zhodnocení důkazu, a to posudku PK MPSV ČR, pracoviště v Brně ze dne 28.7.2020 dospěl k závěru, že žaloba žalobkyně důvodná je.
37. Bylo totiž prokázáno, že k datu vydání napadeného rozhodnutí, a to od data 6.12.2018 zdravotní stav žalobkyně odpovídá invaliditě II. stupně s poklesem schopnosti soustavné výdělečné činnosti 55%.
38. Žalobkyně se stanovením data invalidity 6.12.2018, a to invalidity II. stupně souhlasila.
39. S ohledem na provedené dokazování posudkem PK MPSV ČR v rámci soudního řízení soud dospěl tedy k závěru, že zdravotní stav žalobkyně od 6.12.2018 odpovídá nikoliv invaliditě I. stupně, ale invaliditě II. stupně, proto rozhodnutí žalované zrušil dle § 78 odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“) a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.
40. Tímto rozsudkem je žalovaná zavázána dle ust. § 78 odst. 5 s.ř.s. právním názorem soudu, tzn., že bude muset vydat nové rozhodnutí, když jako podklad tohoto rozhodnutí bude posouzení zdravotního stavu PK MPSV ČR, pracoviště v Brně ze dne 28.7.2020, dle něhož zdravotní stav žalobkyně odpovídá II. stupni invalidity od 6.12.2018.
41. Pokud jde o náklady řízení, rozhodnutí se opírá o ust. § 60 odst. 1, 2 s.ř.s. Žalobkyně ve věci byla úspěšná, náklady řízení nežádala, pokud jde o žalovanou, ta nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to

neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 9. září 2020

JUDr. Jana Kubenová, v. r.
samosoudkyně